

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Το κείμενο πραγματεύεται το ζήτημα της τηλεοπτικής ποιότητας. Ο συντάκτης κάνει λόγο για τις τουρκικές σειρές της ιδιωτικής τηλεόρασης. Προβάλλει τις απόψεις πολλών πως, εφόσον η τηλεόραση είναι δείκτης πολιτισμού, αυτές οι σειρές οδηγούν στον αφελληνισμό. Ωστόσο, ο συντάκτης αντιτίθεται στη δαιμονοποίησή τους, θεωρώντας πως η κακή ποιότητα της τηλεόρασης δεν αποτελεί την αποκλειστική αιτία της πολιτιστικής αλλοίωσης.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η λέξη που επαναλαμβάνεται στη δεύτερη παράγραφο, συμβάλλοντας στη συνοχή των νοημάτων, είναι η λέξη **πράγματι**. Ως διαρθρωτική λέξη δηλώνει επιβεβαίωση. Η επιβεβαίωση ορισμένων απόψεων που εκφράζονται για τις τηλεοπτικές σειρές είναι ουσιαστικά η διαπίστωση που γίνεται για αυτές. Επομένως, η δεύτερη και τρίτη παράγραφος συνδέονται νοηματικά. Στη δεύτερη παράγραφο επαναλαμβάνεται η διαρθρωτική λέξη της επιβεβαίωσης (πράγματι) και η τρίτη παράγραφος έχει στη θεματική πρόταση τη φράση «από τις παραπάνω διαπιστώσεις...» που ενώνει νοηματικά όσα αναφέρθηκαν στην προηγούμενη παράγραφο.

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Πέντε (5) φράσεις με μεταφορική (συνυποδηλωτική) λειτουργία της γλώσσας:

- με αφορμή τις τουρκικές σειρές που καθημερινά παρελαύνουν στις οθόνες μας
- στη χώρα που αιώνες πριν γέννησε το μέτρο
- η τηλεόραση αποτελεί έναν ευανάγνωστο δείκτη πολιτισμού
- η ελληνική τηλεόραση, ακόμα και η ιδιωτική, που σέβεται τον ρόλο και το κοινό της

- υπάρχει μεγάλη απόσταση, που διανύεται αυθαίρετα

Το επικοινωνιακό αποτέλεσμα λόγω της χρήσης των συνυποδηλωτικών φράσεων είναι η προσέλκυση του ενδιαφέροντος του αναγνώστη, ώστε να προβληματιστεί για το θέμα που παρουσιάζεται στο Κείμενο 1. Επίσης, ο λόγος γίνεται πιο ζωντανός και δημιουργείται ευχάριστο αισθητικό αποτέλεσμα.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Ο αφηγητής αναφέρεται στον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο και στα πολεμικά μέσα που χρησιμοποίησε ο ελληνικός στρατός. Ακόμη και αν θαυμάζει κάποια από αυτά (Από τα όπλα που περνάνε, τ' ωραιότερο είναι σίγουρα το πεδινό πυροβολικό), η εικόνα από την προέλαση του πεζικού, του προκαλεί λύπηση (Σφίγγεται η καρδιά σου, λύπηση σε κυριεύει σαν περνάνε πεζικά). Ο αφηγητής αιτιολογεί αυτό το συναίσθημά του, καθώς περνά μπροστά του «ένα κοπάδι ατέλειωτο, σκυθρωπό, μορφές τυραγνισμένες κι ανώνυμες». Τα φανταράκια περνάνε «στραπατσarisμένα, κουτσαίνοντας», καθώς έχουν χτυπήσει στη διάρκεια των μαχών και βραδυπορούν (Ο ένας έχει χτυπήσει το ποδάρι του... σαν άγιο λείψανο, φασκιωμένο σε τραγικά κουρέλια). Ωστόσο, θαυμάζει την ψυχική δύναμη των στρατιωτών (Αγιασμένο, αθάνατο ελληνικό πεζικό!) για την αντοχή τους στις πεζοπορίες και τις κακουχίες. Συγκινείται διότι «Ο ένας συντροφεύει τον άλλον, τον υποβαστάζει κάποτε· ...Αυτός είναι ο σύντροφος της ερημιάς κι ο παρηγορητής». Ο αφηγητής δηλώνει «ένιωσα την καρδιά μου να τρεμίζει από σπαραγμό μαζί και περηφάνεια», για τα πολεμικά μέσα των Ελλήνων και επικαλείται τη θεϊκή παρέμβαση «άμα τύχει να είσαι μικρός κι αδύναμος».